

OKULLARDA KRİZ YÖNETİMİ

KRİZ

Tüm doğal afetler, yangın, bir öğrencinin veya öğretmenin ölümü, intihar vakaları, cinsel istismar, taciz, öğrencinin maruz kaldığı veya şahit olduğu şiddet durumlarında okulda yaşanan panik, korku, kaygı gibi ruh sağlığını olumsuz etkileyen koşullardır.

KRİZ SONRASI EVRELER

4 Hafta: Acil durum safhasıdır. Fiziksel ihtiyaçların karşılanması ve konuşma, paylaşma evresidir.

6 Hafta: Konuşmaktan yorulurlar. Konuşturmak için yaratıcı olmalıyız. Hem yardım edende hem de yardım alanda kızgınlıkların olduğu dönemdir. Aile içi kopmalar, boşanmalar başlayabilir. Bu dönem direnç dönemidir.

6-8 Hafta: Sessizlik dönemidir, konuşmayı reddederler. Hiçbir şey yapmak istemezler.

8-12 Hafta: Uyum sağlayabilirler.

3-6 Ay: Olaylara göre tekrar önceki safhalara dönebilirler.

1 Yıl: Uyum sağlama dönemidir.

2-15 Yıl: Uzun süreli hatırlatıcılar vardır. Anma, ne öğrendik?, kendimizi nasıl geliştirebiliriz.15 yıldan kuşaklar ölene kadar anma sürer, daha sonra efsaneleşir.

KRİZE GÖSTERİLEN GENEL TEPKİLER

Zihinsel Tepkiler

İnanmama ve reddetme
Düşünce karışıklığı
Dikkati toplayamama, konsantrasyonda azalma
Olumsuz düşünceler
Karar verme güçlükleri

Fiziksel Tepkiler

Fiziksel şok; hissizlik, donup kalma ya da kaçma
Tükenmişlik
Adrenalin artması
Kalp atışında hızlanma
Aşırı boşaltım, terleme
Uykusuzluk
Aşırı uyuma
İştahtan kesilme

Duygusal Tepkiler

Üzüntü, depresyon

Korku veya Panik

Üzüntü, Yas

Kaygı Bozukluğu

Suçluluk / Kendini suçlama

Engellenmişlik

Utanç / Aşağılanmışlık

Kızgınlık / Öfke / İsyan

Davranışsal Tepkiler

Aşırı hareketlilik

İçe dönük olma / İlişki kurmada güçlük

Aşırı yemek yeme

Anti sosyal davranışlar

Saldırganlığın artması

Alkol ve uyuşturucu kullanma,

Cinsel davranışın artması ya da azalması

- Bu tepkiler anormal durumlara gösterilen normal tepkilerdir.*
- Açıkladığımız tepkiler, kişinin her zaman gösterdiği tepkilerin dışında ise, krize gösterilen tepkilerdir diyebiliriz.*
- Yaşanan travmatik durumdan sonra krizin şiddetine göre 6 aydan fazla bu tepkiler sürerse bir uzman yardımı alınması gereklidir.*

OKUL ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLARIN KRİZE GÖSTERDİKLERİ DUYGUSAL DAVRANIŞSAL TEPKİLER

İlkokul

Kendi ve başkalarının güvenliğinden endişe duyma
Olayla ilgili sorumluluk ve suçluluk duyma
Kayıplar karşısında üzüntü
Saldırgan davranışlar
Okul başarısında düşüş
Regresif davranışlar (parmak emme, altına kaçıрма)

KRİZDEN ETKİLENEN ÇOCUKLARLA ÇALIŞMADA GENEL DAVRANIŞ İLKELERİ

- Konuşurken sakin ve anlayışlı olun.
- Aynı şeyi defalarca anlatacak kadar sabırlı olun.
- İyi bir dinleyici olun.
- Çocuğun duygularını ifade etmesini destekleyin,
- Yargılamayın - yorumlamayın, öğüt vermeyin
- Emir cümleleri kurmayın.
- Esnek olun, çatışmaya girmeyin.
- Asla tutamayacağınız sözleri vermeyin.

- Doğruyu söyleyin.
- Kaçamak veya yalan cevaplar vermeyin.
- Yapmacık olmayın.
- Acıma duygunuzu (eğer varsa) çocuğa yansıtmayın.
- Göz kontağı kurun.
- Destek, güven veren mesajlar kullanın. (Dokunmak, elini tutmak gibi.)
- Bazı çocukların daha fazla zamana ihtiyacı olabilir, sabırlı olun.
- Zorlandığınız veya sizi aşan bir durum olduğunda destek alın veya çocuğu bir uzmana yönlendirin.

TRAVMA YAŞAYAN ÇOCUKLARA SÖYLENEBİLECEK - CÜMLELER

- Şimdi güvendesiniz. (gerçekten öyle ise)
- Senin suçun / sizin suçunuz değildi.
(gerçekten eminseniz.)
- Bunlar normal tepkiler.
- Benimle konuştuğun için memnunum.

- Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. Fakat şimdikinden daha iyi olacak ve sen iyileşeceksin.
- Böyle olduğu için üzgünüm. (ne olduğunu söyleyin) örn; annenin ölümü için üzgünüm, yaşananlar için üzgünüm...vb.
- Bunları yaşamak zor.

BİR KRİZ OLDUĞUNDA OKULDA NELER OLUR(Sisteme ne olur?)

- Okulun normal işleyişi bozular veya duraksar.
- Krizin şiddetine göre kolu - kanadı kırılmış hisseden öğretmen ve öğrenciler kendilerinde etkinliklere devam etme gücü bulamazlar.
- Kriz tepkileri herkes tarafından yaşandığı için kişilerin birbirlerine yardım etme gücü azalır.
- Acil yardım çalışmalarına girmek gerekir.

- Okula dışarıdan gelen veli, milli eğitim müfettişleri, basın, güvenlik görevlileri gibi kişilerin istekleri baskı oluşturur.
- Okulda hem kendimize hem de rolümüzün getirdiği sorumlulukla öğrenci ve velilere destek olmak zorunda kalırız.
- Krizin durumuna göre, benzer olayların yeniden yaşanmaması için önlemler alınması, yeni sorumluluklar ve görevler üstlenmek gereği doğabilir.

Kriz Yönetiminin Amacı:

- Yeni krizlerin önlenmesini sağlamak,
- Krizin olumsuz etkilerini en aza indirmek,
- Sistemin en kısa zamanda eski dengesine ve işlevine kavuşmasını sağlamak,
- Kriz etkilerinin kalıcı olmasını engellemek,
- Karar vermenin etkinleşmesini sağlamak,

***Felaket durumlarında en önemli nokta okulun mümkün olduğunca çabuk açılması ve normal rutine mümkün olduğunca çabuk dönülmesidir.

***Felaketin okulla
bağdaşmaması için çocuğun
felaket günü ve ertesi günü
olması gereken yer okul ve
arkadaşlarının yanındır.

PLANLAMA KONUSUNDA
OKUL KRİZE MÜDAHALE
EKİBİNİN SENE BAŞINDA
YAPTIĞI PLANLAMAYA
UYGUN ŞEKİLDE HAREKET
EDİLMELİDİR.

*DIKKAT EDİLMESİ
GEREKENLER!!!*

- Çocukların okula nasıl gelip gideceğini planlayın.
- Öğrencileri erken ya da geç bırakmak gerekirse velilerin bu durumdan nasıl haberdar edileceğini belirleyin.
- Çocukların ve okul personelinin medyadan nasıl korunacağını belirleyin.
- Çocukların okul servisine bir kordon oluşturularak bindirilmesi etkili olabilir.
- Felakette ölüm söz konusu ise cenaze ve anma törenlerin ne şekilde yapılacağına karar verin.

- Mümkün olursa öğrencileri cenaze törenine velilerin götürmelerini sağlayın. Böyle bir durum söz konusu değilse öğrencilere öğretmenlerin eğlik etmeleri gerekir.
- İntihar durumlarında okulda özel törenler yapmaktan kağınılmalıdır.
- Törenlere katılma nedeniyle derslerden geri kalan veya ödevlerini yapamayan öğrencilere karėı tutumun ne olacağını planlayın.
- Yapılan alışmaları raporlayın.

TEŐEKKÜRLER...